

Mówi się, że przysłowia są mądrością narodu. Jest w tym zapewne wiele prawdy. Przez lata lud obserwował cykliczne zmiany zachodzące w przyrodzie wraz z kolejnymi miesiącami i porami roku. Przysłowia były sposobem przekazania wniosków płynących z tych obserwacji przyszłym pokoleniom. Nawet dziś, w dobie nowoczesnych technologii umożliwiających coraz dokładniejsze prognozowanie pogody ta wiedza wciąż pozostaje użyteczna.

✂️ Gdy mróz w lutym ostro trzyma, tedy jest niedługa zima.

✂️ Gdy w lutym mróz mocno trzyma, będzie krótka zima.

✂️ W lutym śnieg i mróz stały, w lecie będą upały.

✂️ Gdy ciepło w lutym, zimno w marcu bywa, długo trwa zima, to jest niewątpliwa.

✂️ Gdy bez wiatrów luty chodzi, w kwietniu wichur nie zawodzi.

✂️ W lutym gdy zagrzmie od wschodniego boku, burze i wiatry walne są w tym roku.

✂️ W lutym wody wiele - w lecie głodne nawet cięć.

✂️ Kiedy luty puści, to marzec wypieczę.

✂️ Kiedy luty schodzi, człek po wodzie brodzi.

✂️ Kiedy luty, obuj buty.

✂️ Luty bywa w lód okuty.

✂️ Na styczniu i lute trzeba mieć konie kute.

✂️ Jeśli ci jeszcze nie dokuczył luty, to pał dobrze w kominie i miej kozuch suty.

✂️ Czasem luty ostro kuty, czasem w luty same pluty.

✂️ Czasem luty się zlituje, że człek niby wiosnę czuje, ale czasem tak się zżyma, że człek prawie nie wytrzyma.

Opracowała Małgorzata Piekart

WIADOMOŚCI PRZEDSZKOLNE

Luty 2024

WALENTYNI ciekawostki

1. W Słowenii Walentynki są dniem wiosny, dobrego zdrowia, patrona pszczelarzy i pielgrzymów.
2. W Finlandii i Estonii dzień ten oznacza – „dzień przyjaźni”. Obdarowuje się nie tylko swoich bliskich, ale również znajomych.
3. W Iranie w Walentynki miłość swą kieruje się do matek i żon.
4. Na Filipinach 14 lutego znacznie rosną ceny kwiatów, szczególnie czerwonych.
5. Hiszpania zamieniła dzień ten na uroczystość róży.
6. W Japonii w Walentynki to kobiety wręczają mężczyznom, i to wszystkim, w swoim otoczeniu, prezenty w postaci czekoladek. 14 marca natomiast przypada tzw. Biały Dzień, kiedy to mężczyźni mają odwdziżyć się kobietom. Przyjęto, że podarunki mają mieć wartość dwa, trzy razy większą niż dostali.
7. W Arabii Saudyjskiej w 2002 i 2008 roku, policja religijna pilnowała zakazu sprzedaży artykułów walentynkowych.

8. Najbardziej fascynujący podarunek walentynkowy znajduje się w Indiach. Jest to Taj Mahal zbudowany przez cesarza Mogołów, Shahjahan, jako pomnik jego żony.
9. Około 3 procent ludzi posiadających zwierzęta w tym dniu wręcza prezent pupilowi.
10. 14 lutego organizowanych jest wiele ślubów.
11. W Stanach Zjednoczonych wysłała się ponad 155 milionów kartek walentynkowych. Więcej wysłała się jedynie z życzeniami na Boże Narodzenie.
12. Kościół Prawosławny obchodzi Walentynki 6 i 30 lipca.
13. W Brazylii święto to obchodzi się 12 czerwca.
14. W Kościele katolickim jest ośmiu Walentych, z czego aż trzech z 14 lutego.
15. Symbolami tego święta są czerwone serca, kwiaty, kartki i Amor.
16. W Polsce Walentynki obchodzone są od lat 90.

Opracowała Małgorzata Piekart

Doświadczenia fizyczne

Pojęcie „fizyka” pochodzi od greckiego physis – natura. Fizyka jest zatem nauką przyrodniczą: zajmuje się badaniem praw rządzących wszechświatem, a ściślej – właściwościami i przemianą materii oraz energii. My – ludzie – podlegamy zasadom obowiązującym w przyrodzie, zatem mamy ciągłą styczność z fizyką i chemią.

Mechanika

Typowe zimowe rozrywki i sporty są w większości oparte na zjawiskach z kolejnego działu fizyki – mechaniki. Wytwarzanie temperatury przez tarcie umożliwia jazdę na sankach i nartach, czyli swobodne ślizganie się płóz na smarze wodnym. Na śniegu, poprzez ugniatanie w rękach, tworzy się wilgotna powłoka, która ułatwia formowanie i łączenie śnieżnych kul. Kiedy na zewnątrz jest bardzo zimno, zacieranie rąk, pocieranie policzków i nosów rozgrzewają zamarzniętą skórę. Zimowa aura inspiruje i sprzyja obserwacjom niemożliwym do przeprowadzenia w innych porach roku.

Burza w szklance wody

Od lat niezmiennie ekscytuje dzieci eksperyment polegający na połączeniu octu z sodą oczyszczoną. Przy zmieszaniu kwasu i zasady gwałtownie wydziela się gaz – dwutlenek węgla. Towarzyszą temu syk i spienienie. Dodatkowo można tę mieszaninę wzbogacić barwnikiem, by wypływająca piana była kolorowa, lub odrobiną płynu do naczyni (jako czynnika wiążącego), dzięki czemu stanie się bardziej gęsta i trwalsza. Gdy na pojemnik, w którym przebiega reakcja, naciągniemy balonik, nastąpi jego samoczynne pompowanie wydzielanym gazem.

Herbatka z cytryną

Wywar z herbaty także może być płynem doświadczalnym zmieniającym kolor. Czarna herbata zawiera związki reagujące zarówno na odczyn kwaśny, jak i zasadowy. Mocna herbata rozcieńczona wodą nieco zjaśnieje, po dodaniu kilku łyżeczek soku z cytryny zmieni barwę na żółtą, a łyżeczka sody nada jej bardzo ciemny, prawie czarny kolor. Dzieci mogą badać zmienność koloru herbaty, dodając do niej także inne produkty spożywcze, np. mleko lub syropy owocowe.

Kapuściane czary

Jednym z najsukuczniejszych naturalnych wskaźników kwasowości jest wywar z czerwonej kapusty. Dzieci mogą z nim bezpiecznie eksperymentować. Gdy dodamy do niego kwasy (np. ocet, sok cytrynowy, napój gazowany) lub produkty o odczynie zasadowym (np. sodę, proszek do pieczenia, detergent), w naczyniach gwałtownie zmieniają się kolory. Wskaźnik zmienia barwę pod wpływem odczynu:

- kwaśnego – kolor czerwony i jego odcienie,
- zasadowego – kolor zielonkawy,
- silnie zasadowego – żółty,
- obojętnego (np. wody destylowanej) – zachowuje barwę fioletową.

Znikający kolor

Bardzo widowiskowym eksperymentem, który zachwyci przedszkolaki, jest znikający w wodzie kolor atramentu. W zimnej wodzie atrament rozpuszcza się powoli, tworząc fantazyjne smugi, i stopniowo ją zabarwia. Z gorącą zaś miesza się tak gwałtownie, że po prostu w niej znika. Woda zostaje czysta, ale po dodaniu octu, który ujawnia cząsteczki barwnika, kolor natychmiast wraca. Zmiany następują tak szybko, że naprawdę sprawiają wrażenie czarów.

Sposób na dziecięcą ciekawość

Dzieci, mimo niewielkiej jeszcze wiedzy o świecie, bardzo interesują się nauką. Pociągają je procesy badawcze, odkrywając tajemnic, tworzenie hipotez. Bywają bardzo dociekliwe i kierują się tak żelazną logiką, że jej prostota często zaskakuje dorosłych. Zabawy eksperymentalne podsycają dziecięcą ciekawość, pozwalają na podejmowanie samodzielnych działań i wzmacniają wiarę we własne siły i możliwości.

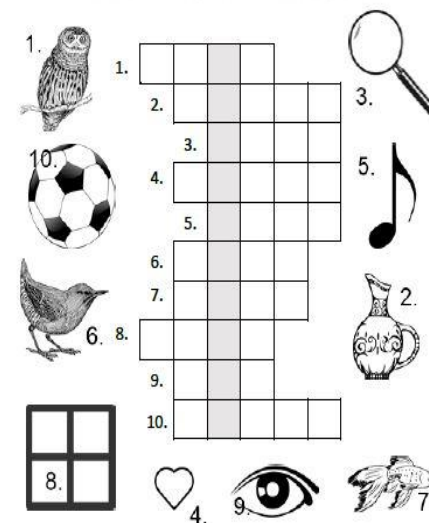
Opisane wyżej doświadczenia fizyczne i chemiczne należy wzbogacić pierwiastkiem dziecięcej inwencji. Zwłaszcza starsze przedszkolaki mogą i powinny przetwarzać zdobyte w czasie eksperymentów wiadomości, rozważając pytania problemowe i wysnuwając własne hipotezy, np.: skoro istnieje prawo ciężenia, to dlaczego ptaki i samoloty nie spadają na ziemię? Dlaczego rakiety odrywają się od ziemi i lecą w kosmos? Dlaczego balonik napełniony gazem ulatuje tak wysoko, że znika z oczu i nie wraca? To tylko przykłady pytań, które mogą zainicjować rozmowy i dyskusje weryfikujące dziecięce teorie. To także dobra okazja do odesłania dzieci do źródeł wiedzy i wdrażania do korzystania z nich.

Źródło: I. Brylińska, Fizyka i chemia w przedszkolu, w: „Przszkole. Miesięcznik dyrektora”, listopad 2019, s. 56-59.

Opracowała Mariola Pieńkowska

WALENTYNKOWA KRZYŻÓWKA

---

www.szkolneinspiracje.pl

